

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 12 kor. Negyed évre — — — 3 kor.
Fél évre — — — 6 „ Egyes szám ára — — 24 fill.
Nyilvált soronként 2 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
M megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A természeti erők gazdaságos kihasználása.

Az erőtörvény rövid tartalma.

Erőtelepek létesítése, üzembevétele (üzemben tartása) és kibővítése állami engedélyhez van kötve. Míg közüzemekre vonatkozólag csakis nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, községek, városok és törvényhatóságok nyerhetnek engedélyt, addig magánüzemekre nézve ideiglenes engedélyt mindazok kaphatnak, akik igazolják, hogy az üzemükhöz szükséges erőt máshonnan nem képesek gazdaságosan biztosítani. Mihelyt azonban egy időközben létesült új üzem az energiát gazdaságosabban tudná termelni és szállítani, akkor az ideiglenes engedély megvonható.

Engedély nem adható ki gázgyárak kibővítésére és létesítésére, vagy más kalorikus gépek üzemben tartására, ha a világítást és erőszükségletet előnyösebben villamosáram szolgáltatással lehet biztosítani és ha a kalorikus üzem az egységes és gazdaságos energia termelés elvével nem egyeztethető össze.

Bármely energiafejlesztő telepet arra lehet kötelezni, hogy termelt vagy termelhető energia fölüllegét más üzemeknek adja le.

Kalorikus telepeknél az engedély 50, vízierő telepeknél azonban 60 évre adható ki.

Mindazon hidraulikus áramfejlesztő üzemek, melyeknek átlagos teljesítőképessége az 1000 lóerőt túlhaladja és amelyek ezen törvény életbeléptetése után 5 éven belül létesítetnek, igényt tarthatnak az építéshez szükséges anyagoknak, gépeknek és munkásoknak a MÁV. vonalain önköltségi ár mellett való soronkülső szállítására, az esetleges vámviszatérítésére és az állam részéről oly anyagi támogatásra, hogy versenyképességük üzemgazdaság tekintetében a kalorikus uton termelt árammal szemben mindenképpen biztosítva legyen.

Kalorikus üzemekkel szemben a vízierőművek részére az építés tartamára bélyeg- és illetékmentesség, a befektetési tőke korlátozás nélkül való beszerzése, valamint az üzem céljaira szükségelt földterületek kisajátítása, illetve átruházása és 10 évre teljes adómentesség biztosítatik. Közüzem jellegével bíró részvénytársaságok elsőbbségi részvények és kötvények kibocsátására jogosultak.

Hydraulikus áramfejlesztő telepek építésénél az érdekeltek érdekeltségük arányában tartoznak az építési költségekhez hozzájárulni. Az érdekeltség fennforgását, valamint a hozzájárulás nagyságát minden fellebezés kizárásával az „Energia-bizottság” állapítja meg. A hozzájárulások közadók módjára hajthatók be.

A törvényhatóságoknak joguk van vízierőművek építését közmunkával előmozdítani és emellett kilátásba van helyezve a kereskedelmiügyi miniszter részéről a szükséges munkáerő rendelkezésre bocsátása is.

Az engedély lejártá után minden áramfejlesztő telep, hacsak ez nem állott már fenn, ennek a törvénynek életbelépése előtt és a

háramlási jog más javára nem biztosított, az állam tulajdonába megy át. Ezen háramlás alkalmával a telepnek üzemképes állapotban kell lennie. De míg a kalorikus közüzemek minden kárpótlás nélkül mennek át az állam tulajdonába, addig a hidraulikus közüzemek, ha ezen törvény életbeléptetése után 10 éven belül helyzetnek üzembe, a részvények belértéke 30%-ának lefizetése ellenében válthatók meg.

Minden áramfejlesztő üzemre nézve az áramdíjakat az áram termeléséhez szükséges nyersanyagok beszerzési árának, valamint az üzemköltségek figyelembevételével, 3 évi időközönként az Energia-bizottság vizsgálja felül és állapítja meg.

Áramfejlesztő üzemek kötelezhetők arra, hogy üzemüket más üzembe kapcsolják be vagy áramszükségletüket más, gazdaságosabban működő üzemből fedezzék, ha ezen intézkedés lényeges szénmegtakarítással jár és a fogyasztóra nézve nem jelent lényeges anyagi megterhelést.

Az erőtörvényben foglalt elvek szakszerű keresztülvitelére egy „Országos Energia-bizottság” van tervbe véve, mely közvetlenül a kereskedelemügyi miniszternek van alárendelve. Ez a bizottság lesz hivatva a jelen törvény által odautalt teendőkön kívül az egységes és gazdaságos energiatermelés szisztematikus kiépítését előkészíteni, vezetni és nyilvántartani, terveket felülbírálni és ellenőrizni, engedélyeket adományozni és megvonni, végül különösen odahatni, hogy a vízeinkben rejlő energiák igénybevételével a szénfogyasztást a minimumra csökkentse.

Az Energia-bizottság a rendelkezésre álló természetes erőforrások alapján, a tényleges energia szükségletre való tekintettel az országot mentől nagyobb körzetekre osztja és minden egyes körzet számára villamosárammal való gazdaságos ellátásához szükséges erőközpontokról és hálózatokról részletes tervezeteket készít. Ezen tervezetek kidolgozásánál különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a villamosáram ott termeltesék, ahol az energiaforrás van. Ahol azonban vízierő áll rendelkezésre ott elsősorban azt kell felhasználni az áramszükséglet biztosítására. Kalorikus áramfejlesztő üzemek csakis nyomatékos indokok alapján és ezek gondos mérlegelése mellett engedélyezhetők.

Az erőtörvény tartalmából tehát nyilvánvalóan kitűnik, hogy a kormány szénkészletünket mindenáron kímélni, illetőleg gazdaságosabban feldolgoztatni kívánja, minél fogva az összes kalorikus kisüzemeket, mint üzemanyag pazarlókat, (szén, földgáz stb.) befogja szüntetni és ezen beszüntetett üzemeket villamos árammal való ellátásuk végett más, gazdaságosabban dolgozó telepekhez fogja átutalni.

Az állam beavatkozási joga alapján, egységes villamosáram szolgáltatási rendszert akar teremteni, ezt követné aztán iparunk és forgalmunk elektrifikálása, ami azonban csak

hazánk vízierőinek felhasználásával érhető el, miért is vízierőink mentől nagyobb mérvű és gyors kiépítését minden lehető módon elősegíti.

A fentérintett kalorikus kisüzemek sorába tartozik a mi villamostelepünk is, mely az itt ismertett törvény szerint szintén ki van tevé a gazdaságosabban működő szomszédos üzemhez való átutalás veszélyének, melynek beállta esetén városunk óriási anyagi kárt szenvedne, nem is beszélve azon kárról, mely a világítási üzemből és ennek kiterjesztésében való önállóságunk elvesztésével járna. Ezen veszély elhárítása végett, nemkülönben más gazdasági érdekeinkre való tekintettel, városunknak elsőrendű kötelessége, hogy a kezünk ügyében lévő bőséges vízierőnk sürgős kiépítése által villamos üzemünket oly hatalmas hidraulikus villamos-teleppé alakítsa, mely önállóságát és fejlődésének függetlenségét fenntartva gazdaságos üzemével maga váljék központjává a beszüntetendő és újabban építendő szomszédos üzemeknek.

Fleischer Mihály.

Változások küszöbén.

A világháború eseményei a magyar nemzetet sorsdöntő órák elé állították. Ma már kétségtelen, hogy Ausztria federalisztikus állammá alakul át és megdőlvén a dualizmus, Magyarország önrendelkezési szabadságát visszanyeri s az önálló nemzeti állam kiegészítése önként adódó lehetőséggé válik.

Magyarország önrendelkezési joga a gazdasági berendezkedés kérdéseiben eddig sem volt kétséges. Hiszen már a koalíció idejében vámszövetség helyett vám- és kereskedelmi szerződést kötöttünk Ausztriával, ép úgy mint a külföldi államokkal. Míg azonban a multban Ausztriával való államszövetségünk korlátozta a tényleges különválást, addig most az államszövetséges viszony várható megszűnése egyenest ráutal bennünket a gazdasági különválásra is. A mai vámterületi közösség tehát kétségtelenül meg fog szűnni, ami még ennél is többet jelent, külön magyar banknak is létre kell jönnie.

Ez az átmenet a mélyreható változások egész sorozatát fogja előidézni és oly új problémákat ad fel, amelyekkel a gazdasági közönségnek és elsősorban a mezőgazdasági érdekképviselői testületeknek a legközelebbi jövőben foglalkoznia kell. A nemzeti élet öncélú berendezkedése nagy feladatok és reformszükségletek elé állít bennünket kulturális és gazdasági téren egyaránt.

Megoldásra vár a közigazgatás reformja, a nemzeti állam központi erejének növelése céljából és ami nem lényegtelen, ki kell építeni ezuttal a mezőgazdasági közigazgatás szervezetét is úgy, hogy a nép érdekeinek gondozása és a mezőgazdasági törvények végrehajtása biztosítva legyen. Meg kell teremteni a most széttagolt gazdátársadalomnak önkormányzati intézményét, mely a termelés

fejlesztésére, szervezésére és irányítására hivatott. A földbirtokpolitikát a nemzeti érdekek és a népesedési politika szolgálatába kell állítani. Erősen kézbe kell venni az iskolaügyet, hogy népünk fiai között ne legyenek analfabéták s már az alsó vonalon mindenki megtalálja azt a tanulási lehetőséget, mely őt a nemzeti munka minél közvetlenebb részesévé és hasznos állampolgárrá teszi. Különösen mezőgazdasági téren a kisgazdák érdekei sürgetnek új iskolát. Törvényhozási reformokkal és szociálpolitikai intézkedésekkel arra kell hatnunk, hogy a magyarság fájának leggyengébb rügyhajtásait is megóvjuk a gazdasági zuzódások ellen.

Emelnünk kell a falusi élet színvonalát, hogy a ma alacsonyrendű életfeltételek között élő falusi nép kulturája fejlődjék, gazdasági térfoglaló képessége izmosodjék. És ami legfontosabb, meg kell szervezni a jók és igazak uralmát, ahol a becsületes és érdemes emberek érvényesülhetnek minden vonalon, nem pedig a munkakerülő szájhősök, az izgatók és a protekciósok. Az önálló nemzeti élet kiépítésében testvéries egyetértéssel kell részt vennünk. A magyarság jövője érdekében nyujtsunk kezét egymásnak mindannyian, mert különben eltipornak az események. B. L.

A közigazgatási bizottság ülése.

E hó 10-én tartotta vármegyénk közigazgatási bizottsága Pogány Béla főispán elnöke alatt rendes havi ülését, melyen a választott bizottsági tagok közül megjelentek Cs. Lázár László és Pogány Károly.

Az ülés megnyitása után Lázár Farkas alispán előterjeszti havi beszámolóját a közigazgatás állapotáról. A közigazgatás mai tevékenysége az elsőrendű közszükségleti cikkek beszerzési és az élelmezés körül felmerülő bajokkal való viaskodásban merül ki. E miatt háttérbe szorulnak a többi fontos és sürgős megyei közügyek. Javulást a béke elkövetkezése hozhat.

A közélelmezési miniszter az ellátatlanok lisztcsükségletének fedezésére a múlt hónapban 50 waggont utalt ki. Legnagyobb részét már leszállították, ami ha nem is fedezte a fejkvóta szerinti teljes szükségletet, az igények szűkös kielégítésére elegendő volt.

A vármegye tengeri termésének, a szűkségletnek és feleslegnek megállapítása céljából a múlt hó 21-én a közélelmezési miniszter értekezletet tartott. Itt bár a vármegye szakreferense kifejtette, hogy vidékünkön a folyók mentén egyes helyeken a tengeritermés eléri ugyan holdanként a 7 métermázsát, másutt azonban, kivált a magasabb fekvésű vidékeken ennek a fele sem terem meg, a vármegye csöves tengeritermését, holdanként átlag 7 mm-t véve alapul, 5000 waggonban állapították meg. A szakreferens érveléseivel szemben a tárgyalást vezető miniszteri megbízott kijelentette, hogy adatait hiteles szakértői vélemények alapján állította össze s így álláspontját fentartja, mivel pedig a vetőmag és háziszükséglet figyelembevételével 300 waggon felesleg mutatkozik, a törvényhatóságot ennek beszolgáltatására kötelezte. Az alispán, hogy a szükségletet a megyei terméskből biztosítsa, megtiltotta a tengerinek a törvényhatóság területéről való elszállítását, az igénybevétel iránti intézkedéseket pedig folyamatba tette. Minthogy továbbá a szokatlanul korán beállott hideg miatt a terméseredmény előreláthatóan jóval kevesebb lesz a számításba vett mennyiségnél, kérte a minisztert, hogy a termés tényleges átvételéig s a szükséglet fedeztéig a kirott 300 waggon beszolgáltatása alól oldja fel.

A takarmányfeleslegek rekvirálása mindenütt folyamatban van a megye területén.

A hadügyminiszter a hazaszállítandó hadifoglyok újabb bevonását rendelte el, ami meg is történt. A honvédelmi miniszter a múlt havi ülésből hozzáintézett panaszra utasította a vármegye gazdasági munkabizottsághoz beosztott hadifogoly ügyeleti tisztet, hogy jövőben a munkabizottság hozzájárulása nélkül ne intézkedjék.

A kereskedelmi miniszter újabb rendelete értelmében 1918. november hó 1-től csak vásárlási igazolvánnyal lehet bármiféle ruházati cikket, ágy- és asztalneműt vásárolni. Az alispán megtette az életbeléptetéshez szükséges intézkedéseket, elsősorban a vármegyében levő Népruházati kirendeltségeket, melyek eddig a cipőellátást intézték, Ruházati és Cipőhivatalokká szervezte át. Nem ismereti részletesen a ruharendeletet, de rámutat ama igen üdvösnek tartott ujtására, hogy ruha, ágy- és asztalneműt általában csak ugy kaphat az igénylő, ha előzőleg megfelelő ócska, de még használható hasonló cikket szolgáltat be a kijelölt gyűjtőhelyre. Ez azt a célt szolgálja, hogy a szegénysorsu lakosság, amely nem képes új árut beszerezni, javított, esetleg foltozott olcsó ruhával legyen ellátható.

A múlt hó folyamán a vármegye közönsége részére összesen 3371 pár kész cipőt utaltak ki. Ezekből 894 pár férfi-, 908 pár női- és 1569 pár gyermekcipő. A cipők egyrésze már meg is érkezett. A kiutalás, szétosztás most van folyamatban.

Az alispáni jelentést Cs. Lázár László rövid hozzászólása után a bizottság tudomásul veszi.

Botka István pénzügyigazgató havi jelentése szerint egyenes adóban 44.752 koronával, dohányban 53.442 koronával kevesebb, jövedelem adóban 21.249, hadmentességi díjban 669, hadi nyereség adóban 261.421, illetékben 70.161, fogyasztási adókban 7505, szeszadóban 630.830 koronával több folyt be az elmúlt hónapban, mint az előző év hasonló hónapjaiban.

Benkő András kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a tanév a rendes időben vette kezdetét. A beiskolázás normális eredményt mutat. A Zsilvidék bányatelepi iskolái tulzsufoltak, ugyszintén a polgári iskolák népesedése is emelkedő irányt mutat. Az iskolák, kevés kivétellel, ott is a tanerőhiány miatt, zavartalanul működnek. Ragályos betegségek nem léptek fel oly nagy mérvben, hogy amiatt az iskolák bezárása szükségessé vált volna. A határszéli iskolák államosítása folytán kinevezett és állami kötelékbe átvett felekezeti román tanítók működésüket még nem kezdhették meg, mivel az iskolai helyiségek biztosítása érdekében folyó tárgyalások még nem fejeződtek be.

Mahler Ignác műszaki tanácsos az államépítészeti hivatal múlt havi ügyköréből két fontos feladatot domborít ki. Az egyik a határszéli nemzetiségi iskolák kisajátításával járó műszaki teendők elvégzése, mely már folyamatban is van, a másik az erdélyi rekonstrukció munkálatainak az előkészítése és végrehajtása. Utóbbira a belügyminiszterium őt aztán nemcsak mérsékelt összegű pénzzel látta el, hanem a rekonstrukció irányításával és önálló vezetésével is megbizta.

Apáthy Árpád ismerteti a kereskedelmi miniszternek a bizottság múlt havi üléséből a hátszeg-karánsebesi menetrend sérelmes megváltoztatása miatt tett panaszra adott tagadó válaszát. A miniszter a bizottság közérdekű kérelmét kényelmi szempontnak minősíti, nem törődve azzal, hogy egy nagy vidék forgalmi érdekeit a lehető legérzékeny-

ben nullifikálja. Hátszeg és környékének a megye székhelye, továbbá az ország belseje, Arad, Kolozsvár, Budapest felé irányuló forgalmát guzsba köti s egyedül a petrozsényi összeköttetést tartja szem előtt. Legkirívóbb ez az állapot a Hátszegvidék és a megye székhelye közötti forgalomban, ahol a Déva felé irányuló vonatjárás a 43 kilométeres távolság mellett egyszeri összeköttetéssel és 6 órai várakozással 8 órát vesz igénybe.

A bizottság a fölszólalásra elhatározza, hogy a főispánt kéri föl a lehetetlen állapotnak személyes közbenjárással való megszüntetésére

Candrea Valér árvaszéki elnök helyettes jelentése után Meskó Aladár vármegyei főorvos tájékoztatja a bizottságot arról az üdvös tervről, mely szerint az eddigi 18 körorvosi állást 31-re szaporítanák, amivel a közegészségügyi szolgálat intenzivebb ellátása lehetővé tétetnék. A spanyol betegség nálunk ez ideig nem lépett fel akkora erővel mint másutt, így pl. iskolát is csak Gurabárczán kellett bezárni a járványszerűen föllépett betegség miatt. Másutt hatósági intézkedésre nem volt szükség.

Apáthy István és Szilassy Istvánnak az orvosi körök beosztására vonatkozó felszólalásai után Szilassy István gazdasági felügyelő havi jelentése következett. A kalászosok mennyiségileg gyenge eredményt a kései fagyok rovására írhatni. De minőségileg sem volt kifogástalan a gabona, sok helyen megtámadta az üszök, minek egyik oka, hogy a rézgalic beszerzési nehézségei miatt a gazdák a csávázást elhanyagolták. A takarmány eredmény is gyenge s kivált a Marosvölgyében valóságos takarmányinség uralkodik. A burgonyatermés sem sikerült, a nyáron még biztató tengeri termés is gyenge. Elmondható, hogy az idei gazdasági év egyike a leggyengébbeknek. A gyümölcs, főleg a szilvatermés már jobb, a szőlőnél is felére apadt a várt eredmény. Az őszi vetések szórványosan megkezdődtek. Beszámol még az oláhországi juhakció befejezéséről. Összesen 31 ezer drb. juhot hoztak be s osztottak ki.

Meghívó.

A Szászvároson létesítendő „Szászváros és Környéke Hangya termelési fogyasztási és értékesítő szövetkezet” alakuló közgyűlése f. hó 20-ikán vasárnap d. u. fél 3 órakor Szászvároson a Magyar Kaszinó nagytermében lesz, melyre a t. résztjegyzőket ezuton is tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok megvitatása, elfogadása.
2. A szövetkezet cégének megállapítása.
3. A beiratási-díj és az üzletrészek nagyságának megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
5. Az alakulással kapcsolatos indítványok tárgyalása.

Szászváros, 1918. október 15.

Az intéző bizottság nevében:
Ifj. Szántó Károly.

A polgárság figyelmébe!

Figyelmeztetjük a városi polgárságot, hogy a villamosmű vezetőségének előzetes tudomása nélkül a meglévő villamos berendezéseiken semmiféle változtatást (szerelés, bővítés) sem pedig új szerelést ne eszközöljenek, mert az ilyen módon eszközölt berendezéseket nem kapcsoljuk be a villamos hálózatba.

Szászváros, 1918. október 20.

84 1-3 A városi villamosmű üzemvezetőség.

NAPI HIREK.

— **Az új katonai parancsnok.** A király a báró Hor dt távozásával megüresedett katonai parancsnoki állásra uzsoki Plank Edecs. és kir. tábornagyot nevezte ki. Itt említjük meg, hogy a hadügyminiszter a nagyszabeni katonai parancsnokság vezérkari-főnökévé Dobretzberger József ezredest nevezte ki. Mindketten már elfoglalták új állásaikat. A két kinevezett neve a háboruban teljesített szolgálatokért általánosan és előnyösen lett közismertté. Plank tábornagy 1914. őszétől 1915. tavaszáig védte az uzsoki szorosot, ő volt a Szurmay-csoportnak a hadosztály parancsnoka. Dobretzberger ezredes, vezérkari-főnök 1914-ben, mint a XI-ik hadtest vezérkari-főnökének helyettese küzdött végig a két leMBERGI csatát.

— **Kitüntetés.** A király köpeczi Boc z Dezső 70-ik honvédtüzér-ezredbeli főhadnagyt az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a III. o. katonai érdemkeresztel tüntette ki. Gratulálunk!

— **Halálozás.** Mischinger Viktor ezredes, a helybeli 64-ik gy.-ezred hadkiegészítő köztisztjeletben álló parancsnokát súlyos csapás érte: neje f. hó 15-én Kolozsvárt spanyol-náthában meghalt. Az általánosan ismert és közszeretben álló ezredes mély fájdalommal az egész város közönsége osztozik. A család a következő gyászjelentéssel tudatta a szomorú hírt:

A férj, a gyermekek, az édesanya, testvér, nagynéni, nagybátya és az összes rokonok nevében is fájdalommal megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb és leghübb feleség, a legdrágább anya, egyéb övéinek legkedvesebb gyermeke, testvére, unokahuga, sógornője és nagynénje Mischinger Viktorné szül. Medgyesi Anna a folyó 1918. évi október hó 15-ik napján d. e. 11 órakor, életének 35-ik, boldog házasságának 16-ik évében egy heti súlyos szenvedés és a halotti szentsegek áhítatos felvétele után jobblétre szenderült. Keveset élt, de boldogan! — Eddig gyermekei mellett volt, most az Istennél! — Mikor szegény szive megszűnt dobogni, a mienk akkor fáj a legjobban. Pótolhatatlan ez a veszteség! De vigasztalodunk a jó Istenségben, Ki jóságának melegével fel fogja szártani az árván ithagyottak keserű könyeit. Te légy az Istennél, mivelünk az Isten! A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 17-én d. u. 3¹/₂ órakor fognak a köztemető kápolnájában, a rom. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a családi sirba örök nyugalomra helyeztetni. Haltatlan lelkéért az engesztelő szent mise-áldozat a Szent Mihály-templomban folyó hó 18-án d. e. 10 órakor lesz az Egek Urának bemutatva. Emléke legyen áldott, pihenése csendes! Kolozsvár, 1918. október 16. Mischinger Viktor cs. és kir. ezredes, az elhunytjának férje. Viktor, Mária, Klárisa, gyermekei. Özv. Medgyesi Józsefné szül. Nyegrutz Rebeka, édesanya. Medgyesi József cs. és kir. százados-hadbíró, fivére. Nyegrutz Matild Merza Simon özvegye és gyermekei. Nyegrutz Nelli Alexa Tivadar özvegye és gyermeke. Nyegrutz Irma, Nyegrutz Lukács, mint nagynénjei, illetve nagybátyja. Medgyesi Józsefné szül. Szenkovits Ida és gyermekei. Mischinger János ny. adótárnok. Mischinger Gerő cs. és kir. százados. Mischinger Irén Veress Gyula törvényszéki bíró özvegye és családjaik, mint sógorai, illetve sógornői.

— **Az őszi megyegyűlés főtárgysorozatát** már összeállította az alispáni hivatal. Főbb pontjai lesznek: a vármegye két új járásának megszervezése, a Szegényház átengedése az

Országos Hadigondozó Hivatalnak hadiárva iparos-tanonc otthon céljaira, a vármegye részvényjegyzése a Magyar Város- és Községfejlesztő Részvénytársasággal fuzionált biztosító intézetnél. A nyugdíjazás folytán megürült vm. aljegyzői állás az őszi közgyűlésen nem kerül betöltés alá.

— **Mangra Vazul halála.** A hazai gör. keleti román egyházat váratlanul nagy gyász érte: f. hó 14-én meghalt Budapesten, a Bristol-szállóbeli lakásában Mangra Vazul nagyszabeni érsek-metropolita. Halálával a magyar polttikai életet is veszteség érte, mert Mangra tagja volt a képviselőháznak is. Mangra már a tavasszal súlyos betegen feküdt nagyszabeni rezidenciájában, de hamarosan fölépült s azóta élénk részt vett a parlamenti életben. A munkapárt legutóbbi értekezletén még részt vett. Mangra Vazul 1850-ben a biharmegyei Száldobágyon született. Teológiai tanulmányai befejezése után az aradi egyházmegye hivatalos lapját szerkesztette, majd az aradi teológiai szeminárium tanárává nevezték ki. 1879-ben a hódos-bodrogi zárdában szerzetessé lett. Ettől fogva egyre emelkedett egyházi pályáján. Tagja volt annak a küldöttségnek, mely a románok memorandumát Bécsbe vitte. Sikeresen működött irodalmi téren s a bukaresti akadémia tagjává választotta. A hazai görög keleti románok legkiválóbb egyházi szónoka volt. Az 1910-iki választásokon a magyar-csékei kerületben képviselővé választották a nemzetiségi jelölttel szemben. Ettől fogva lelkes tagja volt a nemzeti munkapártnak s a képviselőház bizottságaiban értékes munkásságot fejtett ki. Metianu János halála után nagyszabeni érsek-metropolitává választották s a Tisza-kormány előterjesztésére őfelsége megerősítette ebben az állásában. Képviselői mandátumát ezután is megtartotta.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Battyáni Dezső petrozsényi m. kir. adótisztet hasonló minőségben a dévai adóhivatalhoz helyezte át.

— **Halálozás.** Orelt Albert szászvárosi tekintélyes kalapos-merter f. hó 13-án 54 éves korában szívveléltés következtében meghalt. Temetése nagy részvét mellett f. hó 15-ikén ment végbe az evang. egyház szertartása szerint.

— **Helybeli iparosaink figyelmébe.** Ez uton is tudomására hozzuk a t. helybeli iparosoknak, hogy lapunk hirdetési rovatában egy újítást hoztunk be, amely lehetővé teszi, hogy helybeli iparosaink olcsón (heti 1 K-ért, dupla nagyságban heti 2 K-ért) évi állandó hirdetéssel cégüket, ipartelepük milyenségét, helyét (utca, házszám) városunk és a környék közönségével megismertessék. Valóságos és állandó című lesz e rovat azoknak az iparosoknak, akik a reklám erejét felismerve a dolgoztató és rendelő közönséget létezésükről, szakmájukról, munkakörükről s pontos címükről ezuton értesítik. Szászváros híres volt iparosairól s a boldog cég-rendszer idejében iparosainknak országos híre volt. Városunkban ma is nagyszámu iparoság van, mely az elkövetkezendő béke óriási versenyében élénk részt fog venni. Saját jól felfogott érdekük diktálja tehát, hogy magukat a dolgoztató és fogyasztó-közönségnek, a városnak, a környéknek bemutatassák. Hogyan keresse fel a közönség azt az iparost, akiről azt sem tudja, hogy létezik, dolgozik, munkát vállal s hol van? Rovatunkban folyton veszünk fel hirdetőket. Tisztelettel: a Kiadóhivatal.

— **Halálozás.** Uhrlich Gyula szászvárosi iparos, ki a 64-ik gy.-ezredben szolgált, folyó hó 11-én 27 éves korában Bécsben meghalt. Temetése ugyanott 13-án ment

végbe. A szorgalmas, törekvő iparost fiatal feleségén kívül apja, Uhrlich Emil helybeli kézes-mester gyászolja.

— **Kitüntetés.** A király galaci Buda Edét, a 64. közös gyalogezred aktiv főhadnagyt az ellenség előtt a folyó évi június hó 15-iki offenzívánk alkalmával Assiagónál tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásáért a legfelsőbb dicsérő elismeréssel a kardokkal (Signum-laudis) tüntette ki.

— **Művész hangverseny kabaré.** Szászvárosban, 1918. október 26-án (szombaton) a Központi-szálloda nagytermében a cs. és kir. hadügyminiszterium engedélyével a szászvárosi cs. és kir. 64-ik gy.-ezred özvegy és árva-alapja javára. Közreműködnek: Tilde Lechner, előadó művésznő, a wieni Szinplissimus tagja. Marvitz Else, operett énekesnő, a budapesti Royal Orfeum tagja. Megyeri Olga, előadó soubrette, a pozsonyi Városi Színház tagja. Steffy Palluch, opera-énekesnő, a müncheni Kir. Opera tagja. Nagy Pál, tenorista, a wieni Carltheater tagja. Rudolf Wolfgang, jellemkomikus, a wieni Szinplissimus tagja. Csányi Mátyás, zongoraművész, a budapesti Népopera v. tagja. Magyar és német műsor! Kezdeté este 8 órakor. Helyárak: Páholy 50 K, Oldalszék és I—V. sorig 8 K, VI—IX. 6 K, X—XII. 5 K, XIII—XIV. 3 K, Karzat 2 K. Jegyek elővételben kaphatók: a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyv-és papirkereskedésében és este a pénztárnál.

— **A spanyol-nátha.** Városunkban — hál' Istennek — csak kis mértékben lépett fel ez az országos betegség, amelynek már eddig is sok áldozata van világszerte. Szórványosan itt is vannak megbetegedések, melyek közül egy pár tüdőgyulladással van komplikálva, miért is a legnagyobb óvatosságra intjük a lakosságot. Tisztaság, kéz és száj állandó fertőtlenítése, lakásunk s ruházatunk tisztántartása elsőrendű védekezés e baj ellen. A beteget azonnal be kell jelenteni a hatóságknál s el kell különíteni az egészségesektől. Különösen ügyelni kell, hogy a beteg vagy e betegséghez hasonló tünetekben levő egyén nyilvános helyekre ne menjen, hanem rögtön ágybafeküdjék s orvost hívasson, aki e bajnak kellő időben elejét tudja venni.

— **Mozilátogatók figyelmébe** ajánljuk a jövő vasárnapi (27-én) előadást, amikor is egy híres Psylander 4 felvonásos film kerül színre. Címe: „Az élet komédiása“, írta maga a híres színész Waldemar Psylander. Magyarra áttűltette: Radó István.

— **A bor.** A „Magyar Kereskedők Lapja“ f. hó 12-iki számában írja: A bor irányzata továbbra is lanyha. Vételkedv egyáltalában nincs, de a kínálat sem valami nagy, mert a gazdák nem sietnek termésük értékesítésével. Ismételten előfordult, hogy a szőlősgazdák nem akarták 2 K-ért a mustot eladni, hanem inkább hordókat vettek 3 K-ért literenként, sőt annál is drágábban. Kötések csak szórványosan és inkább csak kisebb tételekre fordultak elő. Óborban is majdnem kizárólag a spekulánsok értékesítésére és lombardirozott tételek kényszereladására szorított a forgalom. Az elért árak 7—7¹/₂ K körül mozgottak.

— **Termény- és gyümölcskiállítás Nagyenyeden.** Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület október hó 25—31. napjain a Bethlenfőiskola tornacsarnokában díjazással, gazdasági előadásokkal és borkóstolóval egybekötött termény és gyümölcskiállítást rendez.

— **Számos közleményünk helyszüke miatt** jövő számra maradt.

Egy Juwel-égetőgép kerestetik. Cím: A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ könyv- és papirkereskedésében.

Egy kerekes- és egy kovács-tanoncot felveszek műhelyembe. Róm. kath. vagy protestáns vallásu 14—15 éves fiuk ajánlatait kéri Gauger Frigyes kovács- és kerékgyártó-mester, Szászváros. 80 1—3

Bérbe veszek helybeli, lehetőleg egy család használatára való 2—4 szoba, konyha, kamara, pincéből álló lakást. Ajánlatokat kér: Táborosky Dávid vendéglős, Korona-szálloda. 81 1—3

Eladó ház. Szászvároson 3 szoba, konyha, kamara, veranda, nagy udvar, nagy kert, disznóól, faskamarából álló ház és telek eladó. Bővebbet szerkesztőségünkben. 82 1—

Egy ügyes fiu tanulónak azonnal felvétetik Proczinkievicz Jenő női szabónál Szászvároson. 61 3—3

Eladó 30—35 métermázsza „Globus“ karalábé. Megtekinthető Wégner Frigyes téglagyári telepén Szászvároson. 75 2—2

Egy teljesen jó karban levő Wertheim-féle **pénzszekrény** eladó. Megtekinthető Szászvároson, a Binder-féle házban (Fötér 3—5 sz. I. em.) Esetleges ajánlatok a következő címre küldendő: Binder Károly Sopron, Várkerület 135. 74 2—3

Egy jóházból való fiu, ki legalább két nyelven: magyarul és németül, vagy németül és románul beszél, **szobafestő tanonc**nak azonnal felvétetik Andrae Emil szobafestőnél Szászvároson. 70 2—2

Egyesült Erzsébet Mozgók Szászvároson, a „Transsylvania“ szálló nagytermében

Vasárnap, 1918. évi október hó 20-án délután pont 5 és este 8 órakor:

PUTIFÁRNÉ.

Nordisk-dráma 5 felvonásban. A főszerepben EBBA THOMSON.

Befagyott eljegyzés.

Bohózat 2 felvonásban. Nordisk.

„EST“ hiradó.

Helyárak: Páholy (5 személy részére) 10 K, I-ső hely 2 K, II-ik hely 1 K.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel **A vállalat.**

Stern Manó

vas-, fűszer-, festék- és gyarmatáru kereskedése Szászváros, Piac-tér 12 sz.

Ajánlok: Fűszereket, mindenféle likőrt és cognacot, festék- és olajárut, továbbá épületvasalást és háztartási cikkeket minden kivitelben. 72 2—

Napi árak! Gyors és pontos kiszolgálás!

Unterricht in allen Fächern der deutschen, französischen und englischen Sprache erteilt Käthe Folkend, staatlich diplom. reichs-deutsche Lehrerin für höhere Schulen. Szászváros, Promenadenstrasse 3/a. 79 1—2

VULPE TIVADAR fakeskedése Szászváros.

Értesitem a nagyra becsült építkező vevőközönséget, hogy **szászvárosi**

faraktáramban

a következő anyagokat tartom: Faragott és fűrészelt épületfenyőfát, deszkát, léceket, építő-meszet, híres zombolyai Bohn-féle és lugosi nagy- és kiscserepet. Megérkeztek még: a könygsbergi, újbányai prima piros quarztrahit

malomkövek minden méretben.

Gazdasági gépek:

egy- és kétsoros kukoricaültető- és kapálógépek, acélekék, szecs-kavágók.

Portlandi cement.

Felhívom becses figyelmét az építőközönségnek, hogy frissen faragott építőfenyőfát, gerendákat, szarufákat stb. direkt a székelyföldi fatelepemről, ugyszintén deszkát, cserepet, meszet, cementet, malomköveket és mezőgazdasági gépeket waggon tételekben vagy egyes építkezésekre vagy egyes darabokban is külön szállítok előnyös ár mellett, a kívánt állomásra. Bővebb felvilágosítást és részleges árajánlatot ad

VULPE TIVADAR fakeskedése

Szászváros, Országút 2/a. Telefon 30. 183 33—

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság Szászváros.

Eladunk marosmenti, küküllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :- Pontos és gyors kiszolgálás! :- Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság Szászváros. 16—26

Pártoljuk a helyi ipart!

Székely János

saját kikészítésű bőr- és szőrmekereskedése Fötér 2. szám.

Különlegességek: Valódi Alaska róka, ausztráliai fekete szőrű Wallabisz stb.

HIRSCH IGNÁC

uri és női cipész Hegy-utca 3. szám.

Nagy József

lakatos és villanyszerelő Kollegiumi épület.

MOLNÁR JÁNOS

férfi szabó üzlete. Városháza-tér.

Benkő Lajos

uri szabó üzlete Iskola-tér.

BURGUS ZSIGMOND

okleveles patkoló-kovács Kasztó-utca 20.

Koncz Lotti

női divat kalap-üzlet Városháza-tér.

HEMMEN ANDRÁS

borbély- és fodrász-terme Vásár-tér.

Kiadó.

Recska István

cukrász, Vásár-tér.

Ajánlja: saját készítményű izletes süteményeit, cukorkáit és teasüteményeit.

MOJSZE MIKLÓS

férfi szabó üzlete Varga-utca 20. szám.

Zalányi Berta

női kalap-terme Sétátér-utca 1. szám.

GAUGER FRIGYES

kovács- és kerékgyártómester Kovács-utca 3. szám.

SZÉKELY JÁNOS

Saját kikészítésű

bőr- és szőrmekereskedése SZÁSZVÁROS, Fötér 2. sz. alatt.

A n. é. hölgyközönség szives figyelmébe ajánlja dus választékú szőrmeraktárát Különlegességek: Valódi Alaska róka, ausztráliai fekete szőrű Wallabisz stb.

Elvállal bőrkikészítést, javítást és átalakítást a legolcsóbb napi árban. 68 2—3

RÓNA JENŐ, Szászváros fényképészeti műterem (Vásár-utca.)

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfény) felvételeket eszközölök. Kívánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra töreksem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes melegegését mindenkor kiérdemeljem.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ, fényképész Szászváros (Vásár-utca)

64 3—

Olcsó árak!

Felvételek este is!

China-vasbor

Elsőrangú minőségű vérképző gyógyszer, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítőszert. 0000 Ára 6 korona.

Kapható

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél SZÁSZVÁROS 6—